

ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณา
ออกใบอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล
พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ วรรคสอง และข้อ ๒๔ แห่งกฎกระทรวงกำหนดประเภท
การใช้น้ำบาดาล และการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำบาดาล
พ.ศ. ๒๕๕๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของ
คณะกรรมการน้ำบาดาลจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาออกใบอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาตประกอบ
กิจการน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล หรือใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

“เขตวิฤตการณ์น้ำบาดาล” หมายความว่า เขตท้องที่ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ
ประกาศกำหนดให้เป็นเขตวิฤตการณ์น้ำบาดาล ที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

“ผู้ออกใบอนุญาต” หมายความว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

“น้ำผิวดิน” หมายความว่า น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ (ผิวดิน) หรือแหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างขึ้น
เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ ต้องมีปริมาณน้ำต่อเนื่องตลอดปี และคุณภาพน้ำเหมาะสม
ต่อความต้องการใช้

“คำขอ” หมายความว่า คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล หรือคำขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล
หรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล หรือคำขอต่ออายุใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล

ข้อ ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการ
ตามระเบียบนี้

หมวด ๑
การออกใบอนุญาต

ข้อ ๕ การออกใบอนุญาต ผู้ออกใบอนุญาตต้องพิจารณาถึงสภาพแหล่งน้ำผิวดินหรือแหล่งน้ำดิบที่มีอยู่ สภาพสถานที่หรือสถานที่ตั้ง สภาพบ่อน้ำบาดาล ปริมาณน้ำบาดาล คุณภาพน้ำบาดาล และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังนี้

๕.๑ สภาพแหล่งน้ำผิวดินหรือแหล่งน้ำดิบที่มีอยู่ ให้พิจารณา ดังนี้

๕.๑.๑ ในบริเวณที่มีการยื่นคำขอหรือบริเวณใกล้เคียงมีสภาพแหล่งน้ำผิวดินหรือแหล่งน้ำดิบอย่างไร เช่น น้ำในแม่น้ำ ทะเลสาบ ลำคลอง ลำธาร ห้วย หนองน้ำ บึง อ่างเก็บน้ำ บ่อกักเก็บน้ำสระน้ำ รวมทั้งแหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น

๕.๑.๒ ปริมาณน้ำและคุณภาพน้ำสามารถนำมาใช้ได้ ทั้งเพื่ออุปโภคหรือบริโภคเพื่อธุรกิจ และเพื่อเกษตรกรรม

๕.๑.๓ ระยะห่างและการเชื่อมต่อระบบประปาของการประปานครหลวงหรือการประปาส่วนภูมิภาคหรือการประปาหน่วยงานอื่นของรัฐ

๕.๑.๔ ให้ใช้ข้อมูลตามข้อ ๕.๑.๑ - ๕.๑.๓ เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

(ก) ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

ในท้องที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำผิวดินหรือมีแต่ไม่สามารถใช้แหล่งน้ำผิวดินหรือเชื่อมต่อระบบประปาได้ อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาล และผ่อนผันให้ใช้น้ำบาดาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนไปพลางก่อน จนกว่าจะสามารถเชื่อมต่อแหล่งน้ำผิวดินหรือเชื่อมต่อระบบประปาได้

ในท้องที่ที่มีแหล่งน้ำผิวดิน และสามารถใช้แหล่งน้ำผิวดินหรือเชื่อมต่อระบบประปาได้ ไม่อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลและไม่อนุญาตให้ใช้น้ำบาดาล ยกเว้นการใช้ น้ำบาดาลเพื่อเป็นวัตถุดิบและในกระบวนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการ ใช้น้ำประปา ผ่อนผันให้ใช้น้ำบาดาลได้ตามมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้น้ำบาดาล ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีและปริมาณน้ำที่อนุญาต ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์การกำหนดปริมาณน้ำบาดาลตามมติคณะกรรมการน้ำบาดาลและตามตาราง แสดงสัดส่วนการใช้ของประเภทอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมาประกอบการพิจารณา ส่วนการใช้น้ำบาดาล ในโรงพยาบาลของรัฐ สถานพยาบาลของรัฐ สถานทุตสนนัดับเพลิง และสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง ของประเทศ รวมทั้งสถานที่ราชการและสถานที่อื่น ๆ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำสำรอง เพื่อการอุปโภคหรือบริโภค อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลและอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลเป็นบ่อสำรองได้ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) สถานที่ที่มีความจำเป็นต้องใช้น้ำในยามฉุกเฉิน หรือกรณีเร่งด่วน เช่น โรงพยาบาล สถานพยาบาล ทั้งของรัฐและเอกชน สถานีบริการพลังงานเชื้อเพลิง และสถานีดับเพลิง เป็นต้น

(๒) สถานที่เพื่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคม เช่น สถาบันการศึกษาหรือศาสนสถาน เป็นต้น

(๓) สถานที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ หรือมีความสำคัญของประเทศ เช่น ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย หรือสถานที่สำคัญทางทหาร เป็นต้น

(๔) สถานที่ที่เป็นอาคารสูงหลายชั้น ไม่มีที่สำหรับสร้างถังเก็บน้ำไว้ใช้อย่างเพียงพอ

(๕) สถานที่ที่ขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลเพื่อเป็นบ่อน้ำสำรอง กรณีเกิดอัคคีภัย โดยผู้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลต้องมีระบบไฟฟ้าสำรอง

(๖) สถานที่อื่น ๆ ที่คณะกรรมการน้ำบาดาลพิจารณาแล้ว เห็นว่าสมควรให้เก็บบ่อน้ำบาดาลไว้เป็นบ่อน้ำสำรองได้

(๗) สถานที่อื่น ๆ ซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล โดยสภาพบ่อน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาลที่ใช้เป็นบ่อน้ำสำรอง ต้องใช้การได้ดีและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(๘) การออกใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลเป็นบ่อน้ำสำรอง ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๘.๑) ต้องติดตั้งเครื่องวัดปริมาณน้ำประจำบ่อน้ำบาดาล

(๘.๒) การใช้น้ำบาดาลจากบ่อน้ำสำรอง ต้องใช้ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือกรณีฉุกเฉิน และต้องแจ้งให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ทราบทันทีทุกครั้ง โดยแจ้งทางโทรสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถจัดเก็บเป็นหลักฐานได้ หลังจากนั้นให้แจ้งรายละเอียดการใช้น้ำตามแบบที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนด และปฏิบัติตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ รวมทั้งกฎ ประกาศระเบียบ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องด้วย

(๘.๓) ผู้ประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาตให้เก็บบ่อน้ำบาดาลไว้เป็นบ่อน้ำสำรอง ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ในการเข้าตรวจสอบการใช้น้ำและสภาพบ่อน้ำบาดาลตามสมควรแก่กรณี

(๘.๔) หากผู้ประกอบกิจการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติข้างต้น ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ ถือเป็นสาเหตุการไม่อนุญาตให้เก็บบ่อน้ำบาดาล

ไว้เป็นบ่อน้ำสำรอง และให้ผู้ประกอบกิจการดำเนินการอุดกลบบ่อน้ำบาดาลตามหลักเกณฑ์ หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น ของรัฐที่มีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องใช้บ่อน้ำบาดาลเพื่อเป็นบ่อสังเกตการณ์ ให้ปฏิบัติตาม ประกาศกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

(ข) นอกเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล

ในท้องที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำผิวดิน อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาล และอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาล โดยยึดหลักวิชาการ คือ ไม่เกินประสิทธิภาพของบ่อน้ำบาดาล และไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และสุขภาพของประชาชน

ในท้องที่ที่มีแหล่งน้ำผิวดิน และสามารถใช้แหล่งน้ำผิวดิน หรือเชื่อมต่อระบบประปาได้ อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาล และอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน โดยยึดหลัก วิชาการ คือ ไม่เกินประสิทธิภาพของบ่อน้ำบาดาล และไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาล สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และสุขภาพของประชาชน

สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานอื่น ของรัฐที่มีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องใช้บ่อน้ำบาดาลเพื่อเป็นบ่อสังเกตการณ์ ให้ปฏิบัติตาม ประกาศกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐

๕.๒ สภาพสถานที่หรือสถานที่ตั้ง ให้พิจารณา ดังนี้

๕.๒.๑ สถานที่ตามคำขอ ผู้ยื่นคำขอจะต้องมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง หากเป็นที่ดินที่ผู้อื่นมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองหรือเป็นที่สาธารณะหรือเป็นสถานที่ หวงห้ามตามกฎหมายต่าง ๆ ต้องได้รับหนังสือยินยอมให้ใช้ที่ดินหรือสถานที่อย่างถูกต้อง จึงจะอนุญาต ให้เจาะน้ำบาดาลหรืออนุญาตให้ใช้น้ำบาดาล

๕.๒.๒ สถานที่ตามคำขอ สภาพสถานที่หรือสถานที่ตั้ง จะต้องเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๖ หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ไม่อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาลและไม่อนุญาตให้ใช้น้ำบาดาล

๕.๒.๓ สถานที่ตามคำขอใช้น้ำบาดาลเพื่ออุปโภคหรือบริโภค เพื่อธุรกิจ หรือเพื่อเกษตรกรรม โดยพิจารณาข้อเท็จจริงให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประเภทการใช้น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ผู้ออกใบอนุญาตออกใบอนุญาตให้ตรงตามประเภทการใช้น้ำบาดาลตามประกาศ กระทรวงดังกล่าว

๕.๓ สภาพบ่อน้ำบาดาล ให้พิจารณา ดังนี้

๕.๓.๑ บ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่แล้วในสถานที่ตามคำขอหรือในบริเวณใกล้เคียง มีสภาพบ่อเป็นเช่นใด การก่อสร้างบ่อถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตและถูกต้อง

ตามประกาศกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ หรือตามหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดหรือไม่

๕.๓.๒ เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลหรือได้รับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลแต่สิ้นอายุ

๕.๓.๓ การกำหนดขนาดบ่อน้ำบาดาลและประสิทธิภาพของบ่อน้ำบาดาลที่จะอนุญาต

(๑) กำหนดให้บ่อน้ำบาดาลขนาดใดขนาดหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เครื่องสูบน้ำชนิดใดสามารถผลิตจ่ายน้ำบาดาลได้ในอัตราที่กำหนด ดังนี้

บ่อน้ำบาดาล		สามารถสูบน้ำบาดาลได้สูงสุด
(มม.)	(นิ้ว)	(ม ³ /วัน)
๕๐	๒	๓๒
๗๕	๓	๘๐
๑๐๐	๔	๒๔๐
๑๒๕	๕	๔๐๐
๑๕๐	๖	๘๐๐
๒๐๐	๘	๑,๒๘๐
๒๕๐	๑๐	๑,๙๒๐
๓๐๐	๑๒	๓,๒๐๐
๓๕๐	๑๔	๓,๒๐๐

(๒) กำหนดให้ระยะเวลาการทำงานโดยเฉลี่ยของเครื่องสูบน้ำที่ใช้ประจำบ่อน้ำบาดาลไม่เกินวันละสิบหกชั่วโมง ไม่ว่าจะเครื่องสูบน้ำนั้นจะทำงานด้วยระบบอัตโนมัติหรือไม่

๕.๔ ปริมาณน้ำบาดาล ให้พิจารณา ดังนี้

๕.๔.๑ สถานที่ตามคำขอมีความจำเป็นต้องใช้น้ำบาดาลในปริมาณเท่าไรต่อวันใช้เพื่ออะไรบ้าง เช่น การใช้เพื่ออุปโภคหรือบริโภคในครัวเรือนหรือที่พักอาศัย การใช้ในกระบวนการผลิตหรือเป็นวัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรม การใช้เพื่อบริการพนักงานหรือลูกค้าในสถานประกอบการประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เพื่อเกษตรกรรมทั้งการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

๕.๔.๒ ศักยภาพน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาล หรือในเขตน้ำบาดาล หรือในพื้นที่ตามเขตปกครองนั้น รวมทั้งศักยภาพของบ่อน้ำบาดาลที่มีอยู่แล้วในสถานประกอบการนั้นหรือในบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดปริมาณน้ำที่อนุญาตต่อไป

๕.๔.๓ การพิจารณากำหนดปริมาณน้ำบาดาลที่อนุญาตในใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล ให้พิจารณาตามสถานที่ใช้น้ำบาดาล จากข้อเท็จจริงตามความจำเป็นและเหมาะสม

๕.๕ คุณภาพน้ำบาดาล ให้พิจารณา ดังนี้

๕.๕.๑ คุณภาพน้ำบาดาลของบ่อน้ำบาดาลในสถานประกอบกิจการนั้น หรือในบริเวณใกล้เคียง มีคุณภาพหรือมีลักษณะทางกายภาพจากการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลอย่างไร

๕.๕.๒ คุณภาพและลักษณะทางกายภาพต้องเหมาะสมต่อการใช้เพื่อ อุปโภคหรือบริโภค เพื่อธุรกิจ หรือเพื่อเกษตรกรรม

๕.๖ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้พิจารณา ดังนี้

๕.๖.๑ การสูบน้ำบาดาลจากบ่อน้ำบาดาลที่อนุญาตให้เจาะน้ำบาดาล และที่อนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลนั้น จะไม่มีผลกระทบต่อศักยภาพน้ำบาดาลในแอ่งน้ำบาดาล หรือในเขตน้ำบาดาล หรือในพื้นที่ตามเขตปกครองนั้น

๕.๖.๒ การใช้น้ำบาดาลของสถานที่ตามคำขอต้องไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ของประชาชน ทรัพยากร หรือสิ่งแวดล้อมในบริเวณใกล้เคียง

หมวด ๒ การต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ ๖ การพิจารณาคำขอต่ออายุใบอนุญาต ให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓ ระยะเวลาดำเนินการเพื่อยกใบอนุญาตและต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ ๗ การรับคำขอรับใบอนุญาต หรือคำขอต่ออายุใบอนุญาต การพิจารณาคำขอ และการพิจารณาดำเนินการเพื่อยกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาต รวมทั้งการต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ออกใบอนุญาตและพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ที่ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ตามกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลประกาศกำหนดตามคู่มือสำหรับประชาชน ที่ออกตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศ ณ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐
พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม